

DÜNYA GÜCÜ : OSMANLI DEVLETİ (1453 – 1600)

1. **I. Olay** : Fatih, Sahnı Seman medreselerini inşa ettirdikten sonra bu kurumlarda felsefi ağırlıklı derslerin okunmasını emretmiştir. 17. yüzyılda bazı ilim adamları bunlar felsefiyatır diyerek bu dersleri eğitim programından çıkarmışlardır.

II. Olay : 1575'te ilk Osmanlı rasathanesi kurulmuş ancak Kadızade Ahmet Şemsettin Efendi, III. Murat'a bu durumun uğursuzluk getirdiğine ikna etmesi ve bu yönde fetva vermesi sonucu rasathane 1580'de yıktırılmıştır.

Bu olaylar dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Zamanla yenilik karşıtı bir bakış açısının oluştuğu
- B) Bilimsel faaliyetlerde Avrupa'nın gerisinde kalındığı
- C) Ulemanın bilimsel faaliyetlerin gelişimine katkıda bulunduğu
- D) Ekonomik sıkıntıların bilimsel gelişmeleri yavaşlattığı
- E) Astronomi çalışmalarının ileri bir düzeye ulaştırıldığı

2. Osmanlı Devleti'nin uyguladığı tımar sisteminde üç yıl üst üste toprağını işlemeyen köylünün toprağı elinden alınır ve başka bir reyaya verilir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Toprakların devlet kontrolünde olduğu
- B) Özel mülkiyet anlayışının geliştiğı
- C) Köylünün toprağı her yıl ekmek zorunda olduğu
- D) Üretilen ürünün tamamının devlete verildiğı
- E) Gayrimüslim reyaya ekecek arazi verilmediğı

3. "Osmanlı Devleti'nin başdeftardarı için en önemli meselelerden birisi de üç ayda bir olmak üzere senede dört defa ödenen ulufe için hazinede nakit bulundurmaktır."

Yukarıdaki bilgi Osmanlı Devleti'nin gider kalemlerinin içerisinde aşağıdakilerin hangisinin önemli bir yer tuttuğunu kanıtlar niteliktedir?

- A) Sefer masrafları
- B) Kapıkulu maaşları
- C) Divan üyelerinin maaşları
- D) Bayındırlık yatırımları
- E) Cülus bahşisi ödemeleri

4. **Klasik Dönemde Osmanlı Devleti hazinesinin gelir kaynakları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almamıştır?**

- A) Savaş ganimetleri
- B) Cizye gelirleri
- C) Vakıf gelirleri
- D) Gümrük gelirleri
- E) Maden ve Orman gelirleri

5. **Osmanlı Devleti'nde orta ve yüksek öğretimin temeli olan medreselerin vakıf yoluyla işletilmesi;**

- I. Eğitimin ücretsiz yapıldığı,
- II. Sosyal devlet anlayışı düşüncesiyle hareket edildiğı,
- III. Laik eğitim modelinin uygulandığı

durumlarından hangilerinin kanıtıdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti fethedilen topraklarda iskan siyaseti uygulamış ve Türkmen aşiretleri bu siyaset doğrultusunda özellikle devletin Balkan topraklarına yönlendirilmiştir. Böylece fethedilen yerlerde boş bulunan topraklar tarımsal üretime ve yerleşime açılırken bölgenin Hristiyan halkı, her türlü dini ve kültürel etkinliklerinde serbest bırakılmıştır.

Bu bilgiler ışığında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Fethedilen yerlerde kalıcı olunmaya çalışılmıştır.
- B) Konar göçerler iskanın insan kaynağını oluşturmuştur.
- C) Devlet, istimalet politikası ile hareket etmiştir.
- D) Devlet iktisadi yapısını canlandırmaya çalışmıştır.
- E) Yatay hareketlilik serbest bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

DÜNYA GÜCÜ : OSMANLI DEVLETİ (1453 – 1600)

7. Osmanlı Devleti'nde Çiftbozan uygulaması ile aşağıdakilerden hangisi arasında doğrudan bağlantı olduğu söylenebilir?

- A) Şehirciliğin geliştirilmesi
- B) Tarımsal üretimin devamlılığı
- C) Sosyal eşitliğin sağlanması
- D) Eğitimin desteklenmesi
- E) İhracatın artırılması

8. Osmanlı eğitim anlayışının önemli bir hedefi de topluma öncülük ve rehberlik yapacak, yöneticilik vasıfları bulunan insanlar yetiştirmektir. Bu yüzden devletin eğitim faaliyetleri XVIII. yüzyıla kadar genel olarak ilmiye, seyfiye ve kalemiye için eleman yetiştirmek olmuştur.

Bu bilgilere göre;

- I. Devlet, ihtiyaç duyduğu personeli kendisinin yetiştirdiği,
- II. Yönetenlerin belirli bir eğitimden geçirildiği,
- III. Halka herhangi bir eğitim verilmediği

Yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. İlk dönemlerinden itibaren ülke topraklarının hanedana ait olması ve tarımın Osmanlı ekonomisinde önemli bir yer tutmasından dolayı devlet, arazilerinin büyük bir kısmını mir'i arazi olarak tutmuştur. Yine bu durumun önemli bir nedeni de taşrada devlete karşı çıkabilecek nüfuzlu ve geniş mülk-lere sahip feodal bir yapının oluşmasını önleme düşüncesi olmuştur.

Yukarıdaki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söy-lenemez?

- A) Toprağa dayalı mülkiyet kavramı gelişmemiştir.
- B) Devlet ülkede siyasi otoritesini korumak istemiştir.
- C) Yerel güç odaklarının oluşması önlenmeye çalışılmıştır.
- D) Zirai faaliyetler ekonomide önemli bir yer tutmuştur.
- E) Osmanlı topraklarının tamamı mir'i arazi olarak tutulmuştur.

10. Osmanlılarda lonca örgütlenmesinin ürün fiyatlarını, miktarını ve kalitesini belirlemede rol oynaması;

- I. Fiyatların denetim altında tutulmaya çalışıldığı,
- II. Tüketici haklarının korunmak istendiği,
- III. Üretimde arz talep dengesine dikkat edildiği

durumlarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti'nde köyden şehre veya bir bölgeden başka bir bölgeye göçerek yerleşme; bulunduğu bölgenin sosyoekonomik yapısını bozmamak şartıyla serbestti. Bu hareketlerden bir kısmı kendiliğinden gerçekleştiği gibi bir kısmı da devletin uygulamaları neticesinde olmaktadır.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki uygulamalarından hangisi yatay hareketlilikte devlet müdahalesinin varlığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Enderun'a alınan bir devşirmenin gerekli eğitimden sonra askeri sınıfa girebilmesi
- B) Medresede eğitim almış bir reaya çocuğunun kadı olması
- C) Devlete karşı hareketler sergileyen bazı Türkmen aşiretlerinin parçalar halinde Rumeli ve Kıbrıs'a yerleştirilmesi
- D) Memlük Devleti topraklarında yaşayan bazı alimlerin Osmanlı Devleti'nin hizmetine girmesi
- E) Konar-göçer toplulukların yaylalara göç etmesi

12. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı toplumunda yaygın olan vakıf müessesinin faydaları arasında gösterilemez?

- A) Sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendirir.
- B) Türk kültürünün yeni fethedilen topraklarda yerleşmesine katkı sağlar.
- C) Halkın yararına pek çok işletmeler yapılmasını sağlar.
- D) Hazine üzerinde sosyal hizmetler için fazladan yük oluşmasını engeller.
- E) Ücretsiz sürekli ve düzenli ordular kurulmasını sağlar.

MEB 2016 - 2017